

ת"פ 7384/02/21 - מדינת ישראל פרקליטות המדינה, המחלקה הכלכלית נגד איגור וגנפלד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 7384-02-21 מדינת ישראל נ' וגנפלד ואח'

בפני המאשימה

מדינת ישראל ע"י פרקליטות המדינה, המחלקה הכלכלית
באמצעות עו"ד ניר ויינטראוב ועו"ד קרן שמיר עוז

נגד הנאשמים

1. איגור וגנפלד
- ע"י ב"כ עו"ד אילן כ"ץ ועו"ד אלון הראל
2. סטניסלב טליסמן
3. טליסמן הנדסה בע"מ
- ע"י ב"כ עו"ד אופיר סטשרנוב
4. ולדיסלב ליברטובסקי
5. אייקס בע"מ
6. ויקטור דוידוב
- ע"י ב"כ עו"ד גיל פרידמן ועו"ד מלכי בליטנטל
7. איגור קריץ
- ע"י ב"כ עו"ד גלעד ברון
8. אלכס אקרמן
9. יורוברידג' הנדסה בע"מ
- ע"י ב"כ עו"ד אירית באומהורן
10. מיכאל גורולובסקי
11. ד.נ. הנדסה תכנון וייעוץ בע"מ
- ע"י ב"כ עו"ד אשר אקסלרוד

החלטה

לפניי בקשה לתיקון כתב אישום בשנית.

מבוא

1. נגד הנאשמים הוגש ביום 3.2.21 כתב אישום, אשר תוקן לראשונה ביום 26.10.21, לפי הודעת התביעה טרם מענה.
2. כתב האישום המתוקן מייחס לנאשמים את העבירות הבאות:
לנאשם 1 - באישום הראשון 88 עבירות של לקיחת שוחד, לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977,

ומרמה בכוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]; ובאישום השני הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000.

לנאשמים 2 ו-3 - באישום הראשון בלבד, 30 עבירות של מתן שוחד; מרמה בכוונה להתחמק ממס; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק העונשין; הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

לנאשמים 4 ו-5 - באישום הראשון בלבד, 23 עבירות של מתן שוחד; מרמה בכוונה להתחמק ממס; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור, לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

לנאשם 6 - באישום הראשון בלבד, 5 עבירות של מתן שוחד; מרמה בכוונה להתחמק ממס; קבלת דבר במרמה; הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור.

לנאשם 7 - באישום הראשון בלבד, 4 עבירות של מתן שוחד; מרמה בכוונה להתחמק ממס; קבלת דבר במרמה; הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור.

לנאשמים 8, 9 ו-10 - באישום הראשון בלבד, 22 עבירות של מתן שוחד; מרמה בכוונה להתחמק ממס; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; הלבנת הון; ופעולה ברכוש אסור. לנאשם 10 - גם באישום השלישי, קבלת דבר במרמה, ופעולה ברכוש אסור.

לנאשמת 11 - באישום הראשון, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ופעולה ברכוש אסור; באישום השלישי, קבלת דבר במרמה ופעולה ברכוש אסור.

3. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, שימש נאשם 1 סגן ראש אגף תכנון לפרויקטים קטנים, אחזקה ומוקדי סיכון בחברת "נתיבי ישראל, החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ" (להלן - "נת"י).

לפי המיוחס באישום הראשון, בראשית שנת 2010, דרש נאשם 1 מאלכס קורן, בנוכחות אחיו של הנאשם, כי יקבל עבורו, באמצעות חברת א.א. הנדסה תכנון מדרונות בע"מ שבבעלותו, כספים שיועברו מידי הנאשמים 2 - 10, וכי יעביר כספים אלה לחשבונות בנק שבשליטת אחיו, מחוץ לישראל. סוכם כי קורן יערוך חשבוניות כוזבות בגין כספים אלו. בהמשך לכך העבירו נאשמים 2 - 10 כספי שוחד בסכום של 4,538,445 ₪ לנאשם 1 במהלך השנים 2010 - 2015, באמצעות שיקים או העברות בנקאיות. עוד מיוחס, כי נאשם 1 לא דיווח לרשויות המס על הכנסות אלו, וכי נאשמים 2 - 10 רשמו כוזב את ההוצאות בספרי הנהלת החשבונות. הקשרים בין הנאשמים הוסתרו מנת"י ומוועדת המכרזים, אף שהיו רשומים במאגר הספקים של נת"י והתמודדו על קבלת עבודות ממנה. כן מיוחס, כי נאשם 1 פעל בענייניהם של נאשמים 2 - 10 בנת"י במהלך השנים 2010 - 2015, ובכלל זה המליץ בפני ועדת המכרזים על התקשרות עמם, פיקח מקצועית על עבודתם ואישר תשלום חשבונות שהוגשו על ידם. עוד מיוחס, כי נאשמים 2, 4, ו-8 הצהירו בפני נת"י כי לא נתנו כל טובת הנאה או כסף במטרה להשפיע על נושא משרה בנת"י, כי נאשמים 6 ו-7 העסיקו את אשתו של נאשם 1, וכי נאשמים 3, 5, 6, 7, 9 ו-11 קיבלו בתקופה הרלוונטית חוזים מנת"י.

האישום השני מייחס כי קורן החזיק את הכספים האמורים בחשבון הבנק של חברת א.א. הנדסה, בו הנאשם לא היה רשום כנהנה, ובכך מנע דיווח נכון. נאשם 1 העביר כספים בסכום של 782,498 יורו, באמצעות קורן, לחשבונות בנק זרים. עוד מיוחס, כי בצוותא עם אחיו, העביר נאשם 1 חלק מכספי השוחד חזרה לישראל, לחשבונות בנק על שמו ועל שמם של אחיו וגיסתו. כן מיוחס, כי נאשם 1 השתמש בחלק מהכספים לרכישת מגרשים, שנרשמו על שמו או על שם אחיו. בכך ביצע פעולות ברכוש אסור בשווי כולל של 1,365,098 אירו,

10,000 דולר, ו-500,000 ₪.

לפי המיוחס באישום השלישי, נאשם 10 ביקש לרשום את נאשמת 11, שבבעלותו, למאגר הספקים בהתמחויות דומות לאלו שבהן הייתה רשומה נאשמת 9, שהייתה בשליטתו בפועל, וזאת בניגוד לנהלי נת"י. מיוחס כי הסתרת השליטה בשתי החברות הובילה למראית עין של תחרות ביניהן. עוד מיוחס, כי נאשם 10 הגיש בקשות להכללת נאשמת 11 במאגרי ספקים בתחומים שונים, תוך יצירת מצגי שווא באשר להעסקת מומחים על ידי נאשמת 11. בכך קיבלה נאשמת 11 במרמה חוזים רבים מנת"י בהתמחויות הרלוונטיות, בשווי של כ-11,000,000 ₪.

4. הנאשמים כפרו במיוחס להם, ודין ההוכחות הראשון בתיק קבוע ליום 3.1.23. נאשמים 2, 3 ו-7 הגישו טענות מקדמיות, שעיקרן כשלים בהתנהלות התביעה, לרבות אכיפה בררנית, והיעדר פירוט ועמימות בכתב האישום. נקבע, ביחס לטענה בדבר עמימות, כי התביעה תעביר להגנה את פירוט הסכומים שמגיעים לכדי הסכום המצוין בכתב האישום בעניינם של נאשמים 2 ו-3, ובאשר ליתר הטענות, כי אלו יידונו לאחר שמיעת ההוכחות בהכרעת הדין.

5. התביעה הגישה ביום 16.12.22 בקשה לתקן את כתב האישום בעניינו של נאשם 1, כך שיתווספו לעבירות המיוחסות לו באישום הראשון, שתי עבירות של לקיחת שוחד, וכן עבירה של ניסיון לקבל שוחד, לפי סעיף 290 יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין. התיקון מייחס קבלת כספים על ידי נאשם 1 מחברה נוספת - קריץ מהנדסים בע"מ (להלן - "החברה"). לפי המיוחס, רומן קריץ, מנהל ומורשה חתימה בחברה, העביר כספים לנאשם 1 לדרישתו, ובתמורה לפעילות למניעת פגיעה בחברה בנת"י או להיטיב עמה.

טענות הצדדים

6. לטענת התביעה, התיקונים מבוססים על חומר החקירה שהועבר זה מכבר לנאשמים, וכי הנושא עלה בחקירתו של נאשם 1. כן טענה, כי טרם החלה להישמע פרשת התביעה, וכי יכולתם של הנאשמים להתגונן לא תיפגע בעקבות תיקון כתב האישום.

7. נאשם 1 טען, כי הגשת הבקשה תמוהה, שכן העבירה בוצעה לפני שנים רבות וכתב האישום הוגש זה מכבר. עם זאת, הותיר את ההחלטה לשיקול דעת בית המשפט, בשים לב לשלב בו מצוי ההליך.

8. נאשמים 2 ו-3 טענו, כי הבקשה אינה נוגעת להם באופן ישיר, אולם בטענותיהם המקדמיות טענו כי יש מקום להעמיד לדין מעורבים נוספים, ובהם רומן קריץ, ששימש מתכנן כבישים בחברת קריץ מהנדסים בע"מ. כן טענו, כי תיקון כתב האישום כך שהחברה תיכלל בו בהיעדר כתב אישום נגד קריץ, מחזק את טענותיהם. לטענתם, הוספת עד תביעה תפגע בהגנת הנאשמים, וזאת מבלי שהתביעה הציגה טעם מניח את הדעת לתיקון מהותי בכתב האישום למעלה מחמש שנים לאחר סיום החקירה. מכאן שיש בבקשה, לעמדתם, כדי לחזק את טענותיהם לעניין ביטול כתב האישום. לפיכך, עתרו לקיים דיון מהותי בטענות המקדמיות.

9. נאשמים 4, 5 ו-6 טענו כי הבקשה הוגשה באיחור ניכר, כאשר החומר הרלוונטי היה בפני התביעה. כן הצטרפו לטענותיהם של נאשמים 2 ו-3.

10. נאשם 7 טען, כי התיקון מתייחס לחברה נוספת, אולם היא ומנהליה או נושאי משרה בה אינם נמנים על הנאשמים בכתב האישום. כן טען, כי הבקשה לתיקון הוגשה לאחר שנמסר מענה, ובמועד קרוב לתחילת שמיעת פרשת התביעה. עם זאת, הותיר את הבקשה לשיקול דעת בית המשפט.

11. נאשמים 8, 9, 10 ו-11 לא הגישו תגובתם לבקשה.

12. אפשרתי לצדדים להביע התנגדות למתן החלטה על יסוד הכתובים, וזאת עד ליום 27.12.22. התביעה, ונאשמים 2, 3 ו-7 הסכימו למתן החלטה על יסוד הכתובים. הנאשמים הנוספים לא הגיבו להחלטת בית המשפט בהקשר זה, ומכאן כי להניח, כי אין להם התנגדות להצעה, ומכאן ההחלטה, אשר ניתנת עוד קודם לתחילת דיוני ההוכחות.

דין והכרעה

13. סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 קובע כדלקמן:

"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון יעשה בכתב האישום או ירשם בפרוטוקול".

14. לאחר תחילת המשפט, שיקול הדעת אם לאפשר תיקון כתב אישום מסור לבית המשפט, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן. משמע, כי אין להתיר תיקון כתב האישום באופן הפוגע בהגנת הנאשם (ע"פ 7953/12 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 17 (27.6.13); ע"פ 5019/09 חליונה נ' מדינת ישראל, בפסקה 27 (20.8.13)).

15. בהתאם לפסיקה, בהחלטה אם להתיר את תיקון כתב אישום, לאחר תחילת המשפט, יש לקחת בחשבון את השלב שבו התבקש התיקון, ובפרט אם החלו כבר דיוני ההוכחות ואם כן, באיזה שלב הם מצויים. כן יש לקחת בחשבון אם יש בתיקון המבוקש כדי לרפא פגם בכתב באישום (ע"פ 4668/14 אפללו נ' מדינת ישראל, בפסקה 17 (18.2.15); ע"פ 104/89 דרורי ואח' נ' מדינת ישראל וערעור שכנגד, פ"ד מד(1) 843, 848 (1990); ע"פ 329/68 מדינת ישראל נ' כדורי, פ"ד כב(2) 372, 377 (1968)). עוד נקבע, כי "דרך המלך במקרים מעין אלו היא הגשת בקשה מסודרת מטעם התביעה לתיקון כתב האישום ... מיד לאחר שמתבררת הטעות" (עניין חליונה, לעיל).

16. האם יש להתיר את תיקון כתב האישום במקרה שלפניי? התשובה לכך היא בחיוב.

17. הזדמנות סבירה להתגונן - לא מצאתי כי יכולתם של הנאשמים להתגונן תיפגע אם יתוקן כתב האישום. התיקון מבוסס על חומר חקירה שהיה בידי הנאשמים לפני הגשת כתב האישום. גם רומן קריץ, אשר לפי המתואר בבקשה העביר הכספים בשם החברה לנאשם 1, נכלל זה מכבר כעד תביעה. כאן המקום להבהיר, כי בניגוד לטענת נאשמים 2 ו-3, אין הבקשה לתיקון כוללת הוספת עד תביעה.

לכך יש להוסיף, כי נאשם 1 - אשר התיקון המבוקש עשוי להשפיע בעיקר על ניהול הגנתו - לא התנגד לתיקון והתירו לשיקול דעת בית המשפט.

18. השלב בו מצוי ההליך - כתב האישום הוגש אמנם לפני קרוב לשנתיים, אולם המענים נמסרו אך לפני כחצי שנה, ושמיעת ראיות טרם החלה. ההליך צפוי להימשך זמן רב, בשל מורכבותו, היקף חומר הראיות, ריבוי עדי התביעה וריבוי הנאשמים. מכאן, כי ההליך מצוי עתה בשלבי המוקדמים.

19. ריפוי פגם - התיקון מבקש לייחס לנאשם 1 שתי עבירות נוספות של קבלת שוחד ועבירה של ניסיון קבלת שוחד, כאמור, וזאת בהתבסס על עובדות נוספות העולות מתוך חומר החקירה. מכאן, כי התיקון נועד לתקן חסר בכתב האישום.

20. תיקון עם בירור הטעות - אכן, ניתן היה לצפות מהתביעה להגיש מלכתחילה כתב אישום הכולל את כל העובדות והעבירות העולות, לעמדתה, מחומר החקירה. התביעה גם לא סיפקה כל הסבר להיעדרן מכתב האישום המקורי, או להגשת הבקשה אך כשבועיים לפני מועד דיון ההוכחות הראשון. מכאן, שחל שיהיו בהגשת הבקשה, אולם יש להניח כי הבקשה הוגשה מיד עם גילוי הטעות.

סיכום

21. אכן, נפל שיהיו בהגשת הבקשה לתיקון כתב אישום, ומוטב היה אם העובדות והעבירות הנכללות בכתב האישום המתוקן היו נכללות בכתב האישום המקורי. עם זאת, התיקון נדרש לשם הצגת מלוא התמונה העובדתית בפני בית המשפט והתיקון ירפא הפגם של אי הכללת עובדות שלעמדת התביעה אמורות היו להיות בגדר כתב האישום המקורי. חומר החקירה הרלוונטי היה בפני ההגנה טרם הגשת הבקשה ועד התביעה הרלוונטי כבר נכלל ברשימת עדי התביעה. פרשת התביעה טרם החלה, וברי כי זכויות הנאשמים שמורות להם. נאשם 1, שהתיקון בעיקר עוסק בעניינו, הותיר הבקשה לשיקול דעת בית המשפט.

22. ביום 31.5.22 קבעתי כי טענותיהם המקדמיות של נאשמים 2 ו-3 יידונו לאחר בירור עובדתי ושמיעת הראיות בתיק. לא מצאתי כי יש בתיקון כתב האישום כדי לשנות מקביעה זו, גם אם יש בהוספת העובדות המתייחסות לחברה כדי לחזק את הטענות המקדמיות, כטענתם. מכאן שגם אין כל מקום לקביעת דיון נוסף בסוגיה זו וטענותיהם של נאשמים 2 ו-3 שמורות להם לשלב הסיכומים והכרעת הדין, כפי שנקבע.

23. אין בקבלת הבקשה כדי ליצור עיוות דין או לפגוע בזכויותיהם של הנאשמים להליך הוגן, ולפיכך בקשה לתיקון כתב האישום - מתקבלת. המזכירות תסרוק עותק כתב האישום המתוקן בתיק.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ה' טבת תשפ"ג, 29 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.